

WOBEC KRYZYSU ZAUFANIA...

Pokusą, by uznać czasy, w których przyszło nam żyć, za wyjątkowe, towarzyszy chyba każdemu pokoleniu. W naszym jednak przypadku, jak sądzę, całkiem uzasadniona.

Trudno przewidzieć, co jest za zakrętem rewolucji wywołanej powszechnym dostępem do sztucznej inteligencji. Skala możliwości, jakie się przed nami otwierają, jest ogromna. Musimy tylko – tu, nad Wisłą – nie przespać tej chwili i nie pozwolić, by ten pociąg odjechał bez nas. Ale ta sama dostępność do AI i jej możliwości błyskawicznego generowania fałszywych treści napędzają kontrrewolucję przeciwko rozumowi. Żyjemy w czasach, gdy szerzenie dezinformacji staje się banalnie proste. Jak naukowcy mają się w takim świecie odnaleźć? Jaką mają rolę do odegrania? Mamy o tym rozmowę z noblistą, prof. Haroldem Varmusem.

W numerze przyglądamy się zresztą znaczeniu nauki i naukowców z różnych stron. Znajdą tu Państwo rozważania nad etosem badacza, szczerą rozmowę o drodze ludzi nauki często „cierniami usłaną”, ale mimo to fascynującej. Piszemy o kształtowaniu się pojęcia odpowiedzialności nauki i o tym, jak rozumie się ją współcześnie, szczególnie w medycynie, a także np. w designie. Poruszamy też temat troski o dziedzictwo – również przyrodnicze. Kształtowania talentów i tego, jak świat akademicki zwraca się ku społeczeństwu, co wcale nie jest proste, bo naukowcy to ludzie skupieni na precyzji, warsztacie i języku. Poprosiliśmy więc o głos i porady praktyków – uznanych i skutecznych popularyzatorów.

Wreszcie, zastanawiamy się nad nauką współtworzoną ze społeczeństwem. I tu znów warto się zatrzymać: ile dziś naprawdę o tym społeczeństwie wiemy – w dobie kryzysu tradycyjnych sondaży i paradygmatów badań opinii?

Staraliśmy się, by ten numer był możliwie pełny, różnorodny i spójny. Wierzymy, że właśnie taki oddajemy w Państwa ręce.

KAROLINA GŁOWACKA

ANETA KARWOWSKA, PAN

Publikujemy obraz powstały podczas warsztatów plastycznych w Pałacu Staszica PAN. Autor dzieła jest nieznanym. Jeśli ktoś rozpoznaje autora lub ma o nim informacje, prosimy o kontakt z redakcją (academia@pan.pl).

**MAGAZYN
POLSKIEJ AKADEMII
NAUK**

nr 2/82/2025

półrocznik

ISSN 1733-8662

nakład: 2000 egz.

© Polska Akademia Nauk

Biurowo Upowszechniania

Nauki i Wydawnictwo

pl. Defilad 1

00-901 Warszawa

www.pan.pl

www.academia.pan.pl

academia@pan.pl

**ZESPÓŁ
REDAKCYJNY**

Dariusz Jemielniak
redaktor naczelny

Karolina Głowacka
redaktorka prowadząca

Anna Bielec
sekretarz redakcji

Dominik Wódz
redaktor językowy,
korektor

Andrzej Figatowski
opracowanie graficzne

Sylvia Piwowar
fotograf, fotoedytor

Aneta Karwowska
fotograf

Dorota Chabiera
koordynator projektu

RADA NAUKOWA

Marek Konarzewski
prezes PAN,
przewodniczący

Dariusz Jemielniak
wiceprzewodniczący

Andrzej Buko
Patrycja Dołowy
Paweł Golik
Janusz Jurczak
Tomasz Kapitaniak
Marek Krawczyk
Krzysztof Nowak

Druk:

Agencja Wydawniczo-
Poligraficzna Gimpo